

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
**«Особистісно-професійна
підготовка фахівців у контексті
інтеграції України в
європейський освітній простір»**
(14 листопада 2025 р.)

Вінниця – 2025

УДК 371.134:372.4
ББК 74.580
О-75

Рецензенти:

доктор психологічних наук, професор Паламарчук О. М.
доктор педагогічних наук, професор Штифурак В. Є.

Друкується за рішенням Вченої ради

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
(протокол №5 від 26 листопада 2025 р.)

Редакційна колегія:

д. п. н., проф. Н. І. Лазаренко; д. п. н., проф., дійсний член НАПН України
Р. С. Гуревич; д. п. н., проф. А. М. Коломієць; к. п. н, доц. Г. Б. Гордійчук;
д. п. н., проф. О. В. Акімова; д. п. н., проф. О. Є. Антонова; д. п. н., проф.
О. В. Волошина; д. п. н., проф. В. М. Галузяк; к. п. н., доц. С. І. Губіна; к. п. н.,
доц. М. О. Давидок; д. п. н., проф. В. В. Каплінський; д. п. н., доц.
І. І. Коновальчук; д. ф., ст. викл. О. С. Московчук; к. п. н., доц. С. В. Нагорняк,
д. п. н., проф. Н. Р. Опушко; к. п. н., доц. О. Ю. Пінаєва; д. п. н., проф.
О. В. Столяренко; д. п. н., проф. В. А. Фрицюк.

**О-75 Особистісно-професійна підготовка фахівців у
контексті інтеграції України в європейський освітній
простір:** Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції (м. Вінниця, 14 листопада 2025 р.). –
Вінниця: «Твори», 2025. – 200 с.

ISBN 978-617-558-033-2

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Особистісно-професійна підготовка фахівців у контексті інтеграції України в європейський освітній простір», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського. Тематичні напрями конференції: сучасні підходи до особистісно-професійної підготовки майбутніх фахівців; актуальні проблеми професійної освіти в контексті формування європейського освітнього простору; технології психолого-педагогічного супроводу особистісно-професійного становлення майбутніх фахівців; розвиток особистісного потенціалу студентів в освітньо-культурному просторі ЗВО; формування професійно важливих особистісних якостей майбутніх фахівців; зміст і методичне забезпечення особистісно-професійної підготовки майбутніх фахівців; виробнича практика як чинник особистісно-професійного становлення майбутнього фахівця; інновації у вищій педагогічній освіті, сучасні технології навчання і професійної підготовки педагога; підготовка майбутніх педагогів у зарубіжних країнах; особистісно-професійний розвиток педагога в історичному вимірі.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

ББК 74.580

© Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського, 2025
© Колектив авторів, 2025

ЗМІСТ

Ольга Акімова, Максим Дяченко. Професійно-творче мислення як детермінанта розвитку педагогічної компетентності майбутнього фахівця	6
Катерина Андрущук. Компетентнісний підхід як основа іншомовної професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників.....	10
Неля Бурлака. Ризик-менеджмент як процес управління діяльністю організації	14
Оксана Волошина, Олена Свирідюк. Розвиток превентивної компетентності майбутніх учителів у контексті реалізації концепції Нової української школи	17
Анна Гайдібаді. Використання цифрових інструментів освітнього маркетингу в системі управління загальноосвітнім навчальним закладом	21
Василь Галузяк. Психологічні ефекти цифровізації освіти: вплив на когнітивні, емоційні та мотиваційні процеси.....	25
Яна Гапчук, Роман Салій. Цифрове лідерство як стратегічний вектор професійного розвитку сучасного педагога.....	37
Жанна Гарбар. Вплив цифрових технологій на функції менеджменту	41
Костянтин Грущенко. Інформаційно-комунікаційна компетентність майбутніх учителів технологій як одна із складових педагогічної майстерності	46
Світлана Губіна, Катерина Поліщук. Педагогічний коучинг як мистецтво підвищення результативності навчання і розвитку обдарованої дитини	51
Надія Давидова. Педагогічні умови формування професійної позиції майбутніх учителів у процесі загальнопедагогічної підготовки	56
Катерина Достовалова. Педагогічні засади формування гендерної компетентності майбутніх фахівців як чинник їхньої готовності до сімейного життя.....	63
Павло Іщенко. Порівняльний аналіз моделей підготовки магістрів з комп'ютерних наук у світовому освітньому просторі	66
Василь Каплінський. Технології особистісно-професійного становлення майбутніх учителів у контексті модернізації педагогічної освіти.....	71
Дмитро Кириченко. Академічна мобільність як чинник особистісно-професійного розвитку майбутнього педагога	75

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ

Катерина Андрощук

*аспірантка кафедри педагогіки і освітнього менеджменту
Вінницького державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського*

Сучасна парадигма вищої освіти України орієнтована на забезпечення якості професійної підготовки фахівців, здатних діяти ефективно в умовах глобальної інтеграції, технологічного прогресу та міжкультурної взаємодії. Особливого значення набуває компетентнісний підхід, який визначає спрямованість освітнього процесу на формування у студентів цілісної системи знань, умінь, навичок, цінностей і досвіду практичного застосування.

Для майбутніх інженерів-будівельників іншомовна підготовка виступає не лише засобом професійної комунікації, а й інструментом фахової самореалізації, що забезпечує можливість участі у міжнародних проєктах, використання сучасної технічної документації англійською мовою, спілкування з партнерами та замовниками з інших країн. Отже, модернізація іншомовної підготовки в технічних університетах має опиратися на компетентнісний підхід, який поєднує професійну спрямованість, інтеграцію дисциплін і практикоорієнтований характер навчання.

Компетентнісний підхід у сучасній педагогічній теорії розглядається як інструмент оновлення змісту та методів освіти. Він передбачає, що результатом навчання має стати не просто обсяг засвоєних знань, а здатність студента ефективно використовувати їх у реальних професійних ситуаціях [3, с. 13–14]. У цьому контексті важливим є наукове уточнення самого поняття «компетентність» як інтегративної характеристики особистості фахівця. Як зазначає В. Галузяк, компетентність не зводиться лише до сукупності знань і вмінь, а розглядається як здатність особистості ефективно виконувати професійні функції на основі поєднання когнітивного, ціннісно-мотиваційного та діяльнісного компонентів [2]. Зазначене положення є методологічно значущим для іншомовної професійної підготовки майбутніх інженерів-будівельників, оскільки дозволяє розглядати іншомовну компетентність як комплексне особистісно-професійне утворення.

У контексті іншомовної підготовки майбутніх інженерів-будівельників компетентнісний підхід орієнтує навчальний процес на

розвиток комунікативної, міжкультурної та професійно-дискурсивної компетентностей. Особливу роль відіграє формування навичок іншомовного спілкування у фахових ситуаціях: під час обговорення технічних рішень, підготовки звітів, участі у будівельних тендерах, ведення переговорів з міжнародними партнерами.

Таким чином, компетентнісний підхід трансформує традиційну модель викладання англійської мови у більш гнучку, інтерактивну та результатоорієнтовану систему, де студент виступає активним суб'єктом навчання.

Іншомовна професійна компетентність майбутнього інженера-будівельника є комплексним утворенням, що інтегрує знання, уміння, навички, цінності та досвід, необхідні для ефективного іншомовного спілкування у професійному середовищі [1, с. 99].

Її структура включає п'ять взаємопов'язаних компонентів:

Мовна компетентність – це володіння лексико-граматичними засобами, притаманними будівельній галузі: термінами, технічними описами, специфічними синтаксичними структурами, характерними для звітів і проектної документації.

Комунікативна компетентність – здатність ефективно спілкуватися у різних професійних ситуаціях, презентувати технічні рішення, вести ділові переговори, працювати у міжнародних командах.

Соціокультурна компетентність – охоплює знання культурних норм, етикету, традицій професійного спілкування в англійськомовному середовищі, що сприяє міжкультурній адаптації.

Професійно-дискурсивна компетентність – уміння розуміти й створювати тексти різних жанрів професійного дискурсу: технічні звіти, тендерні документи, креслення, стандарти, інструкції.

Рефлексивна компетентність – уміння оцінювати власні успіхи, визначати напрями подальшого вдосконалення та здійснювати самоконтроль [1, с. 100].

Згідно з описаною моделлю, ці компоненти утворюють цілісну систему, в якій кожен елемент забезпечує взаємозв'язок між знанням, мотивацією та діяльністю. Такий підхід створює умови для формування гнучких навичок (soft skills), необхідних сучасним фахівцям.

Реалізація компетентнісного підходу у викладанні англійської мови для майбутніх інженерів-будівельників передбачає застосування інноваційних освітніх технологій і форм навчальної діяльності:

Проблемно-орієнтоване навчання (Problem-Based Learning), під час якого студенти аналізують реальні професійні ситуації (наприклад,

підготовка звіту з оцінки екологічної безпеки будівельного проєкту англійською мовою).

Використання автентичних матеріалів, тобто опрацювання сучасних будівельних стандартів, інструкцій, відео з будівельних процесів, технічних презентацій міжнародних компаній. Такий вид роботи підвищує мотивацію і сприяє формуванню практичних мовних навичок.

Інтеграція міждисциплінарних завдань, яка реалізується за допомогою спільних проєктів студентів та викладачів кафедр будівництва, архітектури та іноземних мов. Це може бути підготовка презентації «Green Building Innovations» англійською мовою, розробка проєкту «Green Walls: A Beautiful and Innovative Way to Incorporate Nature into Our Lives» або написання статті «The Role of Artificial Intelligence in Civil Engineering».

Використання цифрових освітніх технологій, таких як онлайн-платформи Moodle, Quizlet, Grammarly EDU, Duolingo for Business English для розвитку мовних умінь, контролю знань і самооцінювання.

У результаті студенти не лише вдосконалюють знання мови, а й розвивають критичне мислення, командну взаємодію та креативність – компетентності, що визначають успішність сучасного інженера.

Викладач у межах компетентнісного підходу виступає не стільки джерелом знань, скільки фасилітатором навчального процесу, координатором, наставником і партнером студентів. Його завданням є створення умов для активної участі студентів, стимулювати самоосвіту, використовувати диференційований підхід, інтегрувати цифрові ресурси [4].

Педагогічна діяльність викладача має бути спрямована на формування навчально-пізнавальної автономії студентів, підтримку індивідуальних освітніх траєкторій і розвиток професійної мотивації до вивчення англійської мови.

Отже, компетентнісний підхід є ефективною методологічною основою модернізації іншомовної підготовки майбутніх інженерів-будівельників. Він забезпечує системність навчального процесу, практичну спрямованість змісту й орієнтацію на формування інтегрованих компетентностей, необхідних для професійного зростання у глобалізованому світі.

Практична реалізація цього підходу сприяє розвитку у студентів не лише мовних знань, а й навичок критичного мислення, міжкультурної взаємодії, рефлексії та творчого вирішення професійних завдань.

Перспективними напрямками подальших досліджень є розробка цифрових платформ для формування іншомовної компетентності, створення моделей інтеграції ESP-дисциплін із фаховими предметами

та впровадження адаптивних технологій оцінювання навчальних результатів.

Література

10. Андрощук К. М. Компонентний склад іншомовної професійної компетентності майбутніх інженерів-будівельників. *Modern Aspects of Science: Status, Problems, Development Trends. Materials of the 53th International Scientific and Practical Conference*. February 7, 2025, Cordoba (Spain). URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/48134/1/Матеріали%20конференції.pdf#page=100>

11. Галузяк В. М. Поняття компетентності в контексті визначення професійних вимог до особистості педагога. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. 2017. Випуск 50. С. 59-69.

12. Глушко О. Компетентнісний підхід в освіті: європейський досвід. *Науково-педагогічні студії*. 2021. Випуск 5. С. 8–21. DOI: <https://10.32405/2663-5739-2021-5-8-21>

13. Richards J. C., Rogers, T. S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press. 2021. 270 p. URL: https://ia801609.us.archive.org/28/items/ApproachesAndMethodsInLanguageTeaching2ndEditionCambridgeLanguageTeachingLibrary_201610/_Approaches_and_Methods_in_Language_Teaching_2nd_Edition_Cambridge_Language_Teaching_Library_.pdf

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ

Неля Бурлака

кандидат економічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Ризик-менеджмент як специфічна наука формувався не одне десятиліття, однак до сьогодні не існує чітко сформованих еволюційних концептів розвитку ризик-менеджменту як окремої галузі.

Ризик-менеджмент – це систематичний процес виявлення, оцінки та управління ризиками, які можуть вплинути на діяльність організації. Він спрямований на зниження негативного впливу ризиків і підвищення ймовірності досягнення цілей організації.

Ефективний ризик-менеджмент є вкрай важливим для забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності сучасних суб'єктів господарювання. Він допомагає знизити ймовірність виникнення збитків, підвищити ефективність використання ресурсів, покращити процеси прогнозування, планування та прийняття рішень, а також забезпечити прозорість діяльності.

Ризик-менеджмент є невід'ємною складовою загальної системи управління організацією та інтегрується у всі її процеси та підрозділи. Він забезпечує структурований та скоординований підхід до управління невизначеністю та ризиками, пов'язаними з діяльністю організації [4, с. 5].

Вагомий внесок у дослідження питань ризик-менеджменту, а також його еволюції здійснили О.Р. Беднарська, П.П. Бернстайн, Є.В. Бортнікова, В.В. Вітлінський, Т.В. Головач, О.С. Дуброва, Л.І. Донець, В.В. Лук'янова, Н. Малхотра, А. О. Старостіна, О.Л. Устенко, О.Д. Шарапов, Д.А. Штефаніч.

Концептуально базові питання підприємницької діяльності і зв'язку її з ризиком було розглянуто в працях А. Сміта, Д. Рікардо, Й. Шумпетера, Дж. С. Мілля, Н. У. Сеніора, А. Маршалла, А. Пігу, Ф. Найта.

У процесі розвитку людського суспільства ставлення до ризику змінювалося, причому це було тісно пов'язано зі ставленням людини до майбутнього [1].

Особливості ризик-менеджменту:

по-перше, ризик-менеджмент – система, що об'єднує осіб, які приймають рішення, і виконавців, що встановлює зв'язку між ними і порядок їх взаємодії;

по-друге, це дійсно менеджмент, тобто діяльність, в процесі якої приймаються і виконуються управлінські рішення;

по-третє, метою системи управління ризиками є зменшення впливу непередбачених подій на діяльність організації.

Управління ризиками базується на таких основних принципах: масштабності (максимізації), мінімізації, адекватної реакції та розумного прийняття. Ризик-менеджмент виконує функції, притаманні будь-якій управлінській діяльності, проте їх специфіка визначається об'єктом управління. Серед цих функцій – прогнозування (планування), організація, контроль, регулювання, координація та мотивація [3, с. 74].

Управління ризиками має здійснюватися на різних рівнях управління – це дозволить організації найкращим чином контролювати ризики і вживати превентивних заходів. Саме тому ризик-менеджмент повинен бути інтегрованою, а не самостійною системою всередині організації. Найбільшу увагу ризик-менеджменту слід приділяти при прийнятті рішень по найбільш значущим для розвитку організації питань – при стратегічному плануванні і зміни в політиках компанії, при впровадженні нових проектів, процесів і процедур, перед великими фінансовими інвестиціями або оптимізаційними заходами.

Ризик-менеджмент в ідеальній організації повинен бути інтегрований у всі процеси, повинен стати невід'ємною частиною будь-якого процесу прийняття рішення. На практиці управління ризиками часто здійснюється силами відокремленого підрозділу, що призводить до його відірваності від ключових бізнес-процесів.

Ефективна система управління ризиками в організації має базуватися на таких ключових принципах:

1. Інтегрованість – ризик-менеджмент є невід'ємною частиною всіх організаційних процесів.

2. Структурованість – чіткі та систематичні процеси управління ризиками.

3. Комплексність – охоплення всіх видів ризиків на всіх рівнях.

4. Безперервність – постійний моніторинг та реагування на зміни.

5. Всеохопність – залучення всіх працівників до процесу управління.

6. Динамічність – своєчасне реагування на нові загрози та можливості.